

مهمانپرست در گفت و گوی اینستاگرامی با پرسون؛

۶۰۰ هزار تومان یارانه می دهیم؛ وجود حلقه مدیریتی بسته در کشور؛ ۴۷٪ ضعف دولت خوشبینی بیش از حد به برجام بود

سخنگوی سابق وزارت خارجه و نامزد انتخاباتی سیزدهمین دوره ریاست جمهوری شب گذشته در ارتباط تصویری اینستاگرامی با پرسون به سوالات و ابهامات موجود در ساختار وزارت خارجه پاسخ داد.

به گزارش سایت خبری پرسون، با نزدیک شدن به روزهای انتخابات و افزایش حضور چهره های سیاسی کشور در رسانه ها و در راستای برگزاری سلسله نشست های پایگاه خبری تحلیلی پرسون با سیاسیون، شب گذشته رسانه پرسون میزبان رامین مهمانپرست سخنگوی سابق وزارت امور خارجه و نامزد انتخاباتی سیزدهمین دوره ریاست جمهوری با موضوع تاثیرات روابط خارجی بر مشارکت مردم انتخابات ۱۴۰۰ بود که تشریح این گفتگو را در ذیل میخوانید:

پرسون: سلام؛ آقای مهمانپرست ضمن خوش آمد گویی و قبولی طاعات و عبادات در ماه صیام الهی در ابتدا بفرمایید پیش بینی شما از چشم انداز و مشارکت مردم در انتخابات ۱۴۰۰ به چه میزان است؟

مهمانپرست: حدود دو ماه دیگر تا انتخابات ریاست جمهوری فرصت داریم و آنچه که در این خصوص برای ما هم در داخل کشور و هم در صحنه های خارجی حائز اهمیت است این است که یک انتخابات پر شور با مشارکت قابل توجه مردم برگزار شود.

اگر مشارکت مردم در حد انتظار نباشد ممکن است آن انتخابی که صورت میگیرد نتواند خواسته های مردم را برآورده کند و گام های محکمی در جهت حل مشکلات بردارد؛ از طرفی در صحنه های خارجی نیز وقتی انتخابات یک کشور با مشارکت بالای مردم برگزار می شود از یک نقطه قوت و اقتدار می تواند در صحنه های بین المللی حضور پیدا کند و بحث هایی که مربوط به منافع ملی می شود را می تواند جدی تر پیگیری کند.

بنابراین همه ما باید تلاش کنیم تا با ایجاد یک شرایط مناسب مردم را تشویق کنیم به اینکه به این سلیقه ای که می پسندند در انتخابات رای دهند و سعی کنند خواسته خود را از راه مشارکت مردمی محقق نمایند.

پرسون: با توجه به مشکلات حال حاضر در کشور فکر میکنید اصلی ترین راه درمان و حل این مشکلات چیست؟

مهمانپرست: در حال حاضر وضعیت اقتصادی کشور در شرایط سختی قرار دارد مردم از نظر معیشتی مشکلات جدی دارند و بسیاری از مردم از این شرایط ناراضی هستند. درآمد اقشار متوسط و ضعیف در حدی نیست که از پس هزینه ها بر بیاید.

* دولت بعدی باید بر اساس ریشه مشکلات، برنامه ریزی در جهت اصلاح ساختارها صورت گیرد و این مسئله به یک شجاعت و یک تحول بزرگ نیاز دارد.

به نظر می رسد که مشکلاتی در ساختارهای اداری و اقتصادی کشور وجود دارد که دولت های مختلفی که در طول ۴۲ سال گذشته بر سر مسند بودند متأسفانه نتوانستند در این تغییر بزرگ ساختارها اقدام جدی انجام دهند. این ساختارهای اشتباه سبب ایجاد یک دولت بسیار بزرگ و پرهزینه شده است و اقتصاد دولتی داریم که مانع رشد و جهشی می شود که مورد انتظار همه است.

از این رو در دولت بعدی باید بر اساس ریشه مشکلات، برنامه ریزی در جهت اصلاح ساختارها صورت گیرد و این مسئله به یک شجاعت و یک تحول بزرگ نیاز دارد. باید بدنه دولت کوچک شود و برای کوچک شدن باید طرح و برنامه های آماده داشته باشیم،

باید تکیه اصلی روی بخش خصوصی باشد که به شکل واقعی حمایت دولت از بخش خصوصی را به نقطه ای برساند که بر اساس فعال شدن بخش های خصوصی و درآمدزایی آنها بتوانیم از محل مالیاتی که آنها پرداخت می کنند درآمدهای مان را افزایش دهیم و از محل کم کردن هزینه های دولت و کوچک کردن دولت به نقطه ای برسیم که نیاز به فروش نفت نداشته باشیم تا آن را در هزینه های جاری و بودجه استفاده نماییم پس مسئله اصلی این است که ساختارهای اداری و اقتصادی باید تغییر کند و باید برای آن برنامه داشته باشیم.

پرسون: متأسفانه بسیاری از تشکیلات سیاسی و افرادی که وارد صحنه انتخابات می شوند هیچ برنامه ای واقعی برای سیستم مدیریتی خود در کسوت رییس جمهوری را ندارند و در فرآیند انتخابات شعارهای مختلفی میدهند که بعد از پیروزی حتی فکر آن شعارها را هم نمیکنند؛ علت آن چیست؟

مهمانپرست: ما هم در بسیاری از مقاطع نمی بینیم فردی که برای ورود به صحنه اجرایی کشور اعلام آمادگی می کند یک طرح و برنامه جامع عملیاتی به صورت واقعی آماده کرده باشند تا به محض اینکه دولت مستقر می شود آن طرح ها و برنامه ها به مرحله اجرا در بیاید و باید ابعاد مختلف اقتصادی، فرهنگی، اجتماعی، سیاسی و... باید به شکلی طراحی شده باشد که در جهت ایجاد ثبات در کشور کمک کننده باشد و از طریق آن بتوانیم به شکل

مطلوبی که باید برای اداره کشور داشته باشیم، برسیم.

پرسون: به نظر شما نیازهای اصلی جوانان چیست؟

مهمانپرست: خوشبختانه کشور ما حدود ۴۰ میلیون نفر جوان دارد، همت اصلی دولت بعدی باید توجه به جوانان باشد و این جوانان ۵ خواسته و نیاز اصلی دارند.

یکی از نیازهای آنها در این مقطع سنی معمولاً تحصیلات عالی است. یک نیاز دیگر آنها اشتغال است بیکاری جوانان را به شدت رنج می‌دهد و از طرفی تبعات سنگینی را نیز برای خانواده و جامعه به دنبال دارد. مسئله بعدی مشکل مسکن است؛ مسکن برای خیلی از مردم ما به یک مطلب بسیار جدی تبدیل شده است و در سبد هزینه‌ها وزن بسیار بالایی دارد و خیلی‌ها را تحت فشار قرار داده است.

مسئله بعدی اوقات فراغت و تفریح جوان‌هاست که باید برای آن برنامه داشته باشیم این موضوع به یک طرح و برنامه جامع نیاز دارد که ما روی این طرح و برنامه در ابعاد مختلف کار کرده ایم که چه نیازهایی در کشور وجود دارد؛ دولت چه نقشی دارد و چه اقداماتی باید انجام دهد.

مسئله سومی که نیاز است در کنار تغییر ساختار و برنامه‌های جامع مطرح شود بحث تیم متخصص خلاق، با نشاط، با انگیزه و سالم برای مدیریت و اجرای این طرح‌ها است.

متأسفانه ما در کشور با یک حلقه مدیریتی بسته‌ای روبرو هستیم که افراد مختلفی که در این چهل سال پست‌های مختلفی داشته‌اند و این پست‌ها در این حلقه چرخیده است و اجازه نداده که مسئول جدید و مدیریت جدید و با انگیزه وارد صحنه‌های اجرایی شوند و به ندرت شاهد بروز استعداد های جدید بوده‌ایم.

بنابراین نتیجه این می‌شود که یا افراد آن خلاقیت و انگیزه را ندارند یا اینکه از مشکلات و مسائلی که جوان‌های امروز ما با آن روبرو هستند، خبر ندارند و یا اگر اسیر این ساختار اشتباه اداری شوند دچار فساد شوند این مسیله برای مردم ما قابل تحمل نیست. ما در این چهارچوب داریم طراحی می‌کنیم.

پرسون: سیاست خارجی تا چه حد می‌تواند باعث مشارکت مردم در انتخابات پیش رو شود؟

مهمانپرست: سیاست خارجی نقش بسیار جدی و تعیین کننده‌ای را بازی می‌کند به خصوص در مقطع کنونی که بحث برجام و برگشتن امریکایی‌ها به تعهدات خود مطرح است.

تحریم‌هایی که بر علیه کشور ما وضع کرده‌اند شامل دو دسته هستند یک دسته تحریم‌هایی که قرار بود بر اساس برجام همگی لغو شوند و شرایط اقتصادی ما با دنیای خارج به شکل طبیعی و یک جریان عادی برگردد و بخشی از تحریم‌ها که در دوره ترامپ جدای از آن تحریم‌های قبلی اضافه شد.

مردم ممکن است از سیاست خارجی دولت آینده انتظار توانایی حل این مسئله را داشته باشند که بتواند نسبت به لغو همه تحریم‌ها اقدام کند.

* درست است که برجام برای ما دستاورد سیاسی و دستاوردهایی در دیپلماسی عمومی و افکار عمومی داشت و حقانیت ما را نشان می‌داد که ما نسبت به فعالیت هسته‌ای صلح‌آمیز خود پایبند هستیم اما در عمل تمام آن تحریم‌های اقتصادی که باید برداشته می‌شد، برداشته نشد.

ما دو راهکار در مسیر پیش روی خود داریم، یکی این است که تمام تلاش خود را انجام دهیم تا تحریم‌ها لغو شود البته ایران همیشه به تعهدات خود عمل کرده‌ایم است اما اگر طرف آمریکایی ادعا دارد که می‌خواهد به برجام برگردد و قائل به این است که هردو طرف باید به تعهدات خود پایبند باشیم این موضوع باید در عمل ثابت شود که اگر ما تعهدات برجامی خود را رعایت کردیم آیا واقعاً آن شکلی از همکاری‌های اقتصادی که مورد نظر ما است در عمل انجام میشود یا خیر؟

در زمان اوباما که جان کری وزیر خارجه بود و بحث برجام را به نتیجه رساندند و امضا کردند درست است که برای ما دستاورد سیاسی داشت و دستاوردهایی در دیپلماسی عمومی و افکار عمومی داشت و حقانیت ما را نشان می‌داد که ما نسبت به فعالیت هسته‌ای صلح‌آمیز خود پایبند هستیم اما در عمل تمام آن تحریم‌های اقتصادی که باید برداشته می‌شد، برداشته نشد؛ یعنی ما نمی‌توانستیم نفت خود را بفروشیم، نمی‌توانستیم ارز حاصل از صادرات نفتی و کالاهای دیگر را به کشور برگردانیم، مبادلات بانک و سرمایه‌گذاری خارجی انجام نمی‌شد و وقتی علت آن را می‌پرسیدیم می‌گفتند چون ایران تحت عناوین دیگری نیز تحریم است بنابراین شرکت‌های خارجی نگران هستند که امریکایی‌ها بخواهند تحت آن عناوین آنها را تنبیه کنند.

پرسون: پس نقش برجامی که دولت یازدهم و دوازدهم مدعی پیروزی آن است چیست؟

مهمانپرست: دستگاه سیاست خارجی برای اینکه آن نقش جدی خود را بازی کند فقط مسئولیتش این نیست که به برجام برسد یا در مسائل بین‌المللی خود را محدود کند. بخش مهم کار وزارت خارجه روابط دوجانبه با سایر کشورهاست یعنی ما باید منافع اقتصادی خود را در روابط دوجانبه با سایر کشورها تامین کنیم و باید در زمینه همکاری‌های چندجانبه فعال باشیم و سعی کنیم امتیازاتی برای سازمانها و نهادهای دولتی و خصوصی کشورمان بگیریم.

موضوعی که می‌تواند اقتصاد کشورمان را نجات دهد آسیب‌شناسی و پیدا کردن راه حل و یا استفاده از تجربه سایر کشورهاست. وزارت خارجه باید از

تجربیات سایر کشورها استفاده کند و این را به داخل کشور منتقل کند.

مسئله بعدی این است که ما اگر می‌خواهیم ضعف‌های اقتصادی داخلی کشور را جبران کنیم باید بعد از اینکه ساختارها را درست کردیم و توانستیم اقتصاد دولتی را به بخش خصوصی صحیح، سالم و مقتدر منتقل کنیم آن زمان باید راه را برای همکاری‌های تجاری با سایر کشورها آماده کنیم و در این زمان است که نقش وزارت خارجه خیلی مهم می‌شود.

ما در دیپلماسی اقتصادی و دیپلماسی تجاری باید یک کار حرفه‌ای انجام دهیم و وظیفه وزارت خارجه فرماندهی این دیپلماسی است یعنی همه سازمان‌های اقتصادی و تجاری ما باید با همکاری وزارت امور خارجه این دیپلماسی اقتصادی را شکل دهند و ساماندهی کنند ولی فرماندهی باید با وزارت امور خارجه باشد البته وزارت خارجه باید ثابت کند که شایستگی این فرماندهی را دارد.

پرسون: چندی سالی است که معاونت اقتصادی در وزارت خارجه تاسیس شده؛ چرا همچنان این معاونت نقش‌جدی در حوزه وظيفی خود ایفا نکرده است؟

مهمانپرست: وزارت امور خارجه در حال حاضر با یکسری مشکلات روبه‌رو است.

اولاً ساختار وزارت خارجه ساختار مطلوب و کارآمدی نیست و ساختار باید تغییر کند. این که ما فکر کنیم فقط یک معاونت اقتصادی در وزارت خارجه باشد به این معنی نیست که وزارت خارجه در کار اقتصادی بسیار فعال عمل می‌کند؛ به نظر من این مسئله به تنهایی کفایت نمی‌کند همه بدنه وزارت خارجه باید دنبال کار اقتصادی باشد تمام معاونت‌ها و تمام مدیریت‌هایی که روابط دو جانبه و چند جانبه را دنبال می‌کنند باید در کنار کار سیاسی کار اقتصادی را دنبال کنند.

اساساً در دنیای امروز روابط سیاسی پایدار بدون داشتن منافع اقتصادی بین دو کشور معنایی ندارد، پس وزارت خارجه باید جهت‌گیری‌های خود را عوض کند و تغییر ساختار و دهد، باید سیستم گردش نیروی انسانی که در داخل وزارت خارجه است به شکلی باشد که کارشناس‌های ما و مدیران ما با انگیزه دنبال کار بروند و از طرف دیگر سفارتخانه‌های ما که پیشانی کار در خارج از کشور هستند مبنای اصلی‌شان کار اقتصادی باشد و به دنبال فرصت‌ها برای بخش‌های خصوصی و دولتی ما باشند، باید برای صادرکنندگان کشور بازار پیدا کنند.

پرسون: بفرمایید که اصولاً بخش اقتصاد کشور چه نیازهایی را دارد و باید چه راه‌حلی را برای این دفع نیازها متصور بود؟

مهمانپرست: ما سه دسته نیاز در بخش اقتصادی داریم.

تولیدکننده‌ها و کارخانجات ما در داخل کشور معمولاً به سه چیز نیاز دارند یا دانش فنی به روز می‌خواهند که باید وزارت امور خارجه کمک کند یا در مواد اولیه مشکل دارند که باز وظیفه وزارت خارجه است که با کمک دستگاه‌های تجاری و اقتصادی ما این کار را انجام دهد یا به ماشین‌آلات مدرن نیاز دارند که این ماشین‌آلات باید در اختیار تولیدکنندگان و شرکت‌ها و کارخانجات داخلی قرار بگیرد. به همان میزان باید وزارت امور خارجه نسبت به توانایی‌های داخلی ما و ظرفیت‌ها کاملاً مطلع باشد و بتواند این ظرفیت‌ها را به کشورهای مختلف ارائه بدهد.

از موضوعاتی که حتماً در دولت بعدی می‌تواند برای رهایی مردم از فشار بیکاری کمک کننده باشد این است که برای فارغ التحصیلانی که داریم بازار کار پیدا کنیم.

یکی از راه‌هایی که وزارت امور خارجه و سفارت خانه‌های ما در کشوری که مستقر هستند می‌تواند دنبال کند این است که با آن کشورها راجع به زمینه‌های بازار کار برای نیروی انسانی متخصص ما رایزنی کنند ظرفیت‌سازی کنند و بتوانند از طریق اعزام نیروی کار برای جوان‌های ما کار آفرینی کنند و درآمد زایی نمایند.

مسئله دیگری که وزارت خارجه می‌تواند کمک کند و به صورت غیر مستقیم نیز در بخش اقتصادی کمک خواهد کرد موضوع تحصیلات تکمیلی جوان‌های ماست.

ما در کشورهای مختلفی بر اساس شرایط جغرافیایی، بر اساس توانایی دانشگاه‌ها، بر اساس هزینه‌هایی که آنجا دارند می‌توانیم با دانشگاه‌ها صحبت کنیم و قراردادهایی را برای تحریلات تکمیلی جوان‌ها تنظیم کنیم و یک تسهیلات ویژه در نظر بگیریم.

* یکی از مشکلات صادرکنندگان ما این است که می‌گویند قیمت تمام شده شده کالای ما در بازارهای خارجی قدرت رقابت خود را با سایر رقبا از دست می‌دهد و دلیل آن این است که این کشور با کشوری که بازار اصلی و هدف است قرارداد تعرفه ترجیحی امضا کرده‌اند. آنها تعرفه کمتر می‌دهند صادرکننده ما باید تعرفه بیشتری بدهد.

وقتی وزارت امور خارجه دخالت می‌کند و یک قرارداد مشخص و بلندمدتی را با اینها طراحی می‌کند طبیعتاً دانشجویان ما با شرایط بهتر، تسهیلات بیشتر و هزینه کمتر می‌توانند اعزام شوند. این بخش دیگری است که وزارت خارجه می‌تواند کمک کند.

آخرین نکته بحث تسهیلاتی است که ما از طریق روابط خارجی می‌توانیم برای کسانی که در داخل هستند امتیاز ایجاد کنیم. یکی از مشکلات

صادرکنندگان ما این است که می‌گویند قیمت تمام شده شده کالای ما در بازارهای خارجی قدرت رقابت خود را با سایر رقبا از دست می‌دهد و دلیل آن این است که این کشور با کشوری که بازار اصلی و هدف است قرارداد تعرفه ترجیحی امضا کرده‌اند. آنها تعرفه کمتر می‌دهند صادرکننده ما باید تعرفه بیشتری بدهد یا دولت آن کشور آمده یک یارانه و یک تسهیلاتی در اختیار صادر کننده اش قرار داده که صادرکننده ما از آن برخوردار نیست. اینها چیزهایی است که وزارت امور خارجه می‌تواند به عنوان نیمه بیرونی دولت طراحی کند و بعد با تسهیلاتی که ایجاد می‌کند شرایط را برای روابط تجاری ما با سایر کشورها بهبود ببخشد و بخش‌های خصوصی را حمایت کند.

در مجموع در دولت آینده غیر از سیاست خارجی به معنای اینکه در جهت لغو تحریم ها تلاش می‌کند و باید تحریم ها را به هر شکلی لغو کند و فشارها را کم کند در جهت ایجابی خود برای داشتن تجارت بهتر و اقتصاد بهتر و کمک به بخش خصوصی می‌تواند اقدامات مختلفی را انجام دهد که این با تغییراتی که در داخل وزارت خارج صورت می‌گیرد امکان پذیر می‌شود.

پرسون: آیا در سیاست خارجی دخالت وجود دارد و آیا باید سیاست خارجه ما مشورت پذیر باشد یا تک محوری عمل کند؟

مهمانپرست: در سیاست خارجی چند موضوع مطرح است.

یکی از موضوعات این است که به چه شکلی تصمیم سازی صورت می‌گیرد؟ مجموعه متنوعی از نهادها در تصمیم‌سازی دخالت دارند که وزارت امور خارجه نیز یکی از این نهادهاست. نهادها می‌توانند پیشنهاد بدهند که سیاست خارجی به چه جهتی حرکت کند.

معمولاً شورای عالی امنیت ملی محل حضور مقامات کشوری و لشکری و همه کسانی است که می‌توانند آنجا طراحی و پیشنهاد کنند و برای اینکه یک سیاست به صورت نهایی مدون شود، پیشنهاد بدهند. بنابراین وزارت امور خارجه در تصمیم سازی می‌تواند نظر کارشناسی دهد، اما بعد از اینکه همه پیشنهاد دادند مجموعه اعضای شورای عالی امنیت ملی به یک نتیجه و جمع‌بندی می‌رسند که باید به تایید رئیس جمهور به عنوان رئیس شورای عالی امنیت ملی برسد و نهایتاً باید به تایید مقام معظم رهبری برسد یعنی سیاست خارجی در سطح کلان توسط مقامات ارشد طراحی و تبیین می‌شود.

همه اعضا می‌توانند در تصمیم سازی شرکت کنند که وزارت خارجه نیز می‌تواند نظرات خود را بدهد اما وقتی سیاست خارجی مشخص ،طراحی و ابلاغ شد وزارت خارجه مسئول اجرای آن است.

پرسون: آیا وزارت خارجه با این تصمیمات و سیاست گذاری ها در این دوره ۸ ساله دولت تدبیر و امید موفق بوده است؟

مهمانپرست: موفقیت در این زمینه به توان وزارت خارجه نیز بستگی دارد. معمولاً در کشورهایی که دارای یک سیستم منظم نیستند که به اصطلاح هر نهادی و هر شخصی جایگاه خود را بدانند متأسفانه این مسیر به این سمت حرکت می‌کند که اگر یک فرد قدرتمند باشد و بتواند یک مدیریت قوی اجرا کند می‌تواند دایره کاری خود را گسترش دهد و اگر فردی ضعیف باشد میدان را به دیگران واگذار می‌کند.

ما در وزارت امور خارجه در یک بخش هایی خیلی خوب عمل کردیم و در یک بخش های ضعیف بودیم. کلاً اینکه گفته می‌شود نهادهای مختلف دخالت می‌کنند و ما اختیار و مسئولیت نداریم، من این حرف را قبول ندارم چرا که ممکن است شما بگویید که ما صد درصد اختیارات را در سیاست خارجی می‌خواهیم شاید در هیچ کشوری ۱۰۰ درصد اختیارات در اختیار وزارت خارجه نباشد و نهادهای مختلفی هستند که نظر می‌دهند.

طبیعی است در همه کشورها مدیران بالاتر وجود دارد و آنها نظر می‌دهد اما الان مشکلی که ما داریم این است که در بخش‌هایی که دست خود وزارت خارجه باز است می‌تواند راجع به همکاری با کشور ها طراحی کند در آن قسمت ضعف‌هایی وجود دارد.

وزارت امور خارجه باید راجع به روابط با همه کشورها در بلند مدت، میان مدت و کوتاه مدت استراتژی و برنامه خود را آماده داشته باشد و برای کشورهایی که مهمتر هستند و قدرت بیشتری دارند باید برای آنها به صورت ویژه طراحی کنیم.

وزارت امور خارجه باید در رابطه با کشور های قدرتمند و تاثیرگذار دنیا در اولویت اول طراحی بلند مدت، میان مدت و کوتاه مدت داشته باشد به عنوان مثال چین، روسیه، هند، ژاپن، کره، آلمان و ایتالیا و بعضی از کشورهای آمریکای لاتین و آفریقا جنوبی و برزیل یعنی کشورهایی که صاحب قدرت هایی هستند و صاحب یک اقتصاد قوی هستند و برای ما می‌توانند یک اولویت باشند.

پرسون: چندی پیش ایران قرارداد مهمی را با چین به امضا رساند که موافقان و مخالفان زیادی داشت و از طرفی بخش هایی از این قرار داد به دلیل محرمانه بودن منتشر نشد و محسّنات و معایب این قرارداد برای افکار عمومی مجهول مانده . بفرمایید که ابعاد این قرارداد به چه شکل است و چه محسّنات و معایبی دارد؟

مهمانپرست: در خصوص بحث رابطه با چین وقتی یک طراحی بلند مدت ۲۵ سال انجام می‌دهید و چارچوب ها را معلوم می‌کنید و مشخص میکنید راهبرد شما در طول ۲۵ سال آینده در چه زمینه هایی باید باشد مثلاً کشور ما برای احیای چاه‌های نفت و گاز خود احتیاج به یک رقمی مثل ۴۰۰ میلیارد یورو سرمایه‌گذاری دارد اگر هم چنین نیازی داریم و اگر یک کشور قدرتمندی مثل چین و کشورهای دیگر آمادگی این سرمایه‌گذاری‌ها داشته باشند یک راهبرد کلی است.

ما یک نیازهایی را داریم و یک نیازهایی را از طرف مقابل می‌توانیم برطرف کنیم وقتی قرارداد بلندمدت نوشته می‌شود به راهبردها در زمینه‌های مختلف

اشاره می‌شود و چارچوب‌ها معلوم می‌شود.

* افرادی که می‌گویند این قرارداد ۲۵ ساله با چین صد در صد خوب است یا صد درصد بد است اشتباه می‌کنند چون ما به آن مرحله نرسیده ایم و فقط چارچوب‌ها مشخص شده است.

در حال حاضر قرارداد ایران چین قرارداد چارچوب‌های کلی است اصلاً جزئیات مشخص نیست و تحت آن چارچوب کلی ۲۵ ساله که شاخص‌ها را مشخص می‌کند راهبردها را معلوم می‌کند بعداً باید قراردادهای مشخص جزئی‌تر تحت هر عنوانی را با حضور متخصصان آماده کنید و به امضا برسانید.

در آن مرحله بسیار مهم است که حتماً نظرات کارشناسی باشد، حتماً این جزئیات هوشمندانه مشخص شوند و منافع ملی حفظ شود اگر قراردادهای جزئی‌تر خوب نوشته شود و همه ابعاد دیده شود، منافع ملی ما حفظ می‌شود اما اگر کوتاهی کنیم و غیرکارشناسی باشد منافع ما از دست می‌رود.

افرادی که می‌گویند این قرارداد ۲۵ ساله با چین صد در صد خوب است یا صد درصد بد است اشتباه می‌کنند چون ما به آن مرحله نرسیده ایم و فقط چارچوب‌ها مشخص شده است، در طراحی جزئیات و قراردادهایی که باید در هر بخش امضا شود باید دقت کامل شود و آن زمان است که می‌تواند خوب باشد یا می‌تواند بد باشد.

پرسون: عملکرد دولت روحانی چقدر در عرصه سیاست خارجی توفیق داشت؟

مهمانپرست: یک اشتباه دولت در طول هشت سال گذشته این بود که بیش از حد روی برجام تمرکز کرد و خیلی خوشبین بود از اینکه با همکاری آمریکایی‌ها در چارچوب برجام همه مشکلات حل می‌شود و این خوش بینی و اعتماد کار دست ما داد یعنی ما همه تمرکز خود را روی این موضوع گذاشتیم و بعد دیدیم به راحتی به هم خورد.

حتی در زمانی که اوباما و تیمش بودند و جبهه دموکرات‌ها بودند برجام برای ما خاصیت اقتصادی نداشت و در زمان ترامپ شرایط بدتر شد. بنابراین سیاست خارجی ما خیلی موفق نبود چرا که یک نوع غفلت از روابط دو جانبه با کشورهای دیگر صورت گرفت و ما نتوانستیم از ظرفیت‌های دیگر استفاده کنیم.

ما نتوانستیم از همه ابعاد استفاده کنیم فکر می‌کردیم که همه مشکلات حل شده و حق انتخاب داریم اما واقعیت این بود که اصلاً طرف غربی به آن شکلی که باید متعهد می‌بود و برای ما شرایط کار اقتصادی و تجاری را مثل یک عضو عادی فراهم می‌کرد، فراهم نکرد.

یکی از دلایل آن این است که بعضی‌ها معتقدند که چون آمریکایی‌ها از این روابط عادی تجاری ایران با سایر کشورها نفعی نمی‌بردند محدودیت ایجاد کردند.

* یک اشتباه دولت در طول هشت سال گذشته این بود که بیش از حد روی برجام تمرکز کرد و خیلی خوشبین بود ضمن آنکه برجام برای ما خاصیت اقتصادی نداشت و در زمان ترامپ شرایط بدتر شد.

اروپایی‌ها نیز در این میان ثابت کردند که آن هویت مستقل و وزن موثر را ندارند و باید چشم بسته تابع سیاست‌های آمریکایی‌ها باشند همانگونه که دوره اوباما که برجام در اوج خود بود اروپایی‌ها نگاه می‌کردند ببینند آمریکایی‌ها آنها را تهدید می‌کنند که در سرمایه گذاری با مشکلاتی روبرو شوند یا خیر. بعد از این هم که آمریکا از برجام خارج شد اروپایی‌ها گفتند که نه ما خودمان جبران می‌کنیم دلار را حذف می‌کنیم یورو می‌داریم اینستکس رو برقرار می‌کنیم باز هم هیچ اقدامی صورت نگرفت یعنی دنیای غرب پای تعهدی که به ما داده بودند نایستاد و نتوانست آن را انجام دهد.

پرسون: پس منشا ضعف‌ها از کجاست؟

مهمانپرست: ضعف دولت ایران و دستگاه دیپلماسی ما این بود که خوشبین فکر می‌کردیم و امیدوار بودیم که این مشکلات از این طریق حل می‌شود و از روابط خوب با همسایگان غفلت کردیم. از فرصت‌های بسیار زیادی که در آسیا، آفریقا، مرکز اروپا، شرق اروپا و حتی در خود غرب اروپا بود غفلت کردیم و میخوب برنامه ریزی نکردیم برای اینکه از این روابط دوجانبه بهره ببریم ما همکاری‌های چندجانبه و منطقه‌ای را به نقطه‌ای نرساندیم که از آن برای منافع ملی استفاده کنیم

ما یک بازار ۵۰۰ میلیونی اطراف ایران با ۱۵ کشور داریم، کسی به راحتی نمی‌تواند ایران را با همچنین موقعیتی تحریم کند اما متأسفانه از این موقعیت و شرایط به این شکلی که می‌بایست استفاده نشد و آن هماهنگی و انسجام بین دستگاه‌های ما نبود.

وزارت خارجه نیز طوری در نقش بازی کرد که همه فکر کردند نقش اصلی و تمام انتظارات را از وزارت خارجه باید داشته باشند در صورتی که دستگاه‌های دیگر وظایف خود را به خوبی عمل نکردند یعنی ما واقعاً در سیاست خارجه در ۸ سال گذشته از آن توانایی و ظرفیت‌هایی که وجود داشت نتوانستیم بهره ببریم. در خود موضوع برجام نیز متأسفانه فقط از یک تیم تخصصی محدود استفاده شد و از ظرفیت‌های دیگری که در وزارت خارجه وجود داشت بهره گرفته نشد.

پرسون: سیاست منطقه ایران را تا چه میزان در راستای منافع و امنیت ملی ارزیابی می‌کنید؟

مهمانپرست: سیاست منطقه ای بسیار مهم است یعنی ما باید بهترین روابط را با همسایگان داشته باشیم، باید همکاری‌های اقتصادی منطقه ای و همکاری‌های امنیتی منطقه ای را در دستور کار قرار دهیم. باید زبان صحبت با همسایگان را بلد باشیم و بدانیم که اگر بخواهیم رابطه ای با آنها برقرار کنیم گفتمان سیاسی کفایت نمیکند آنها باید احساس کنند منافع اقتصادی نیز دارند.

پرسون: برنامه شما برای ریاست جمهوری تیتروار بیان کنید؟

مهمانپرست: بزرگترین کاری که باید بشود دولت باید کوچک شود

* بخش خصوصی باید تقویت شود

* نیاز مسکن که در کشور ما بسیار جدیست برنامه سالیانه تولید یک میلیون و ۲۰۰ هزار مسکن زیر ۶۰ متر داریم برای جوانها و برای کسانی که مشکل مسکن دارند

* سهم هر فرد ایرانی از یارانه سوخت چیزی حدود ماهیانه ۶۰۰ هزار تومان برای هر فرد بالای ۱۸ سال است که می توانند از آن استفاده کنند.

* سیستم حمل و نقل عمومی را برنامه جامع داریم که از این حالت فعلی خارج شود

* یارانه سوخت باید به شکلی باشد که مشکل ترافیک را حل کند و از این یارانه در جهت تولید در بخش‌های مختلف استفاده شود آن چیزی که سهم هر فرد ایرانی از یارانه سوخت است باید به شکل عادلانه روی کارت ملی داده شود با طراحی که کردیم این میزان یارانه اگر نخواهند از این سوخت استفاده کنند چیزی حدود ماهیانه ۶۰۰ هزار تومان برای هر فرد بالای ۱۸ سال می توانند از آن استفاده کنند اگر هم مایل بود می توانند از سهمیه شان برای سوخت استفاده کنند ولی طرح عادلانه خواهد بود

* با صرفه جویی که از طریق اصلاح سیستم یارانه خواهد شد سالیانه یک میلیون میلیارد تومان بودجه اضافه پیدا خواهیم کرد. برای اینکه در بخش کشاورزی به چهار و نیم میلیون نفر حمایت اساسی در مکانیزه کردن کشاورزی در خرید تضمینی محصولات خاص با قیمت بالاتر و در تشویق صادرات با مشوق های خوب عمل کنیم.

* صنایع فلزی، صنایع تبدیلی معدن گردشگری کار شده در بخش نساجی تولید کیف و کفش چرم همه بخش‌هایی که ما وضعیت نسبی داریم روش طراحی کردیم همه به جزئیات معلوم است.

پرسون: برنامه شما برای جوانان چیست؟

مهمانپرست: نقطه ثقل برنامه‌ریزی ما برای جوانان و اشتغال آنهاست، برای مسکن، تحصیلات تکمیلی، تسهیل کردن ازدواج، اوقات فراغت. کلاً دغدغه هایی که خانواده های ایرانی دارند برای جوانان شان دارند و اگر بتوانیم برای آنها کار ایجاد کنیم و درآمدزایی کنیم دغدغه همه بر طرف میشود.